

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@repate.hu

🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/66/2017/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

137/2017. (VII. 6.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2017. január 31-én előterjesztett **panaszát** a 2017. július 6-án megtartott zárt ülésén született döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést fogantató szerv – a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) panaszügyben illetékes kerületi rendőrkapitányságának – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem történt.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos a vele szemben 2017. január 30-án fogantatott rendőri intézkedések (elfogás, előállítás), rendőri intézkedések (segítségnyújtás) elmulasztása miatt 2017. január 31-én a BRFK Panaszirodáján terjesztette elő panaszát, egyidejűleg kérte, hogy azt a Testület vizsgálja ki. Az Országos Rendőr-főkapitányság Ellenőrzési Szolgálat 2017. február 10-én továbbította a beadványt, amit a Testület 2017. február 13. napján érkezett.

I.

1) A panaszos beadványában előadta, hogy 2017. január 30-án rendőrök jelentek meg abban a társasházban, ahol az ő lakása is van. A lépcsőházban két rendőr „letartóztatta, meg nem nevezett indokok alapján”.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

A rendőrök beszállították a panaszost a BRFK lakóhelye szerinti kerületi rendőrkapitányságára, ott elvették tőle kabátját, övét, iratait, cipőfűzőjét és fogdába zárták. A panaszos később, a gyanúsított kihallgatásáról szóló jegyzőkönyvből tudta meg, hogy ő egy általa ismeretlen személyt (N. Gy.-t) nekilökött a ház bejárati ajtajának, illetve szabad kézzel, szerszám nélkül letépte a felszerelt kaputelefon dobozát, ami nem rongálódott meg. A panaszos továbbá a kaputelefon áram alatti vezetékeit kitépte a falból, szintén pusztán kézzel, ami pedig a falon nem látszódik. Az említett cselekményekkel a panaszos megvalósította a garázdaság bűncselekményét.

A panaszost a gyanúsított kihallgatása után „rabosították”, azt követően pedig szabadon bocsátották.

2) A panaszos előadta, hogy a fent említett, a rendőrség által megállapítottakhoz képest az alábbi események történtek. 2017. január 30-án zajra lett figyelmes, ezért a lépcsőházi bejáratához ment. Azt tapasztalta, hogy három személy – a panaszos tudta és bejegyzése nélkül – leszerelte az ő lakásához tartozó kapucsengőt és a szomszéd kukájába dobta. A panaszos kérte a férfiaktól a munkálatokhoz szükséges megbízólevelet, amit azonban nem tudtak bemutatni. Ezt követően a panaszos azt kérte, hogy a kapucsengőjét szereljék vissza, amely kérését azonban megtagadták. A panaszos ezt követően értesítette a rendőrséget.

A panaszos kérte a kiérkező rendőröktől, hogy nézzék meg a három személy megbízási szerződését, amit azonban elutasítottak a rendőrök. Ezt követően a panaszos azt kérte, hogy a rendőrök a társasház közös képviselőjétől telefonon kérdezzenek rá arra a közgyűlési határozatra, amelyben a tulajdonosok kérték a kapucsengő helyett a kaputelefon felszerelését. A rendőrök a panaszos ezen kérését sem teljesítették. A panaszos adatait rögzítették, majd anélkül távoztak a helyszínről, hogy leállították volna a további munkálatokat és rongálásokat.

A panaszos kérte a rendőröktől azt is, hogy a társasházról szóló 2003. évi CXXXIII. törvény (a továbbiakban: Tht.) 27/A. §-ának (1) bekezdése alapján Budapest illetékes kerületi önkormányzatának jegyzőjétől érdeklődjének a társasházban végzett munkák jogszerűségét illetően, mivel a jegyző felügyeli a törvény értelmében a társasházak működését. A rendőrök erre azt válaszolták, hogy nem kötelességük ennek utána járni, forduljon a panaszos a bírósághoz.

A munkálatokat végző három személy közül az egyik (fiatal) a panaszos kabátját megragadta a nyakánál és nekilökte a falnak. Trágár kifejezéseket használt, és a panaszost veréssel fenyegette meg. Az egyik szerelő kihívta a rendőröket, akik ismételtén megérkeztek a helyszínre. A rendőrök végül a panaszos rendőrségre történő beszállítása mellett döntöttek.

A rendőröknek látniuk kellett azt, hogy a kaputelefon doboza (háza) nem volt felszerelve a ház falára, ezért azt a panaszos nem is téphette le, illetve azt is láthatták, hogy a vezetékek is sértetlenek voltak. Az egyik rendőr utasítást adott a szerelőnek arra, hogy az áram alatt levő vezetékvegeket, a baleset megelőzése érdekében, szigetelje le. Ezek a körülmények azonban nem szerepeltek a rendőri jelentésben – a gyanúsított kihallgatásáról szóló jegyzőkönyv szerint.

3) A panaszos sérelmezi, hogy a rendőrök nem támogatták őt a tulajdona, illetve a lakóközösség tulajdonában álló berendezés megvédésében. Nem állították le a lakóközösség tudta nélküli munkavégzést. A panaszos a kapucsengője leszedése miatt nem tudja rendeltetésszerűen használni a lakást: a postás nem tudja őt értesíteni, ha küldeménye érkezik, illetve orvost (más személyt) nem tud beengedni.

A rendőrök a segítség helyett – engedély nélkül dolgozó, kárt okozó személy hamis vádjai alapján – megalázóan viselkedtek vele az előállítás során.

A panaszos kérte, hogy az ellene jogsértő magatartást tanúsító személyeket büntessék meg, az általa név szerint megjelölt férfit (*Niklász Gyulát*) hamis vád miatt vonják felelősségre.

II.

A Testület a panasz kivizsgálása során, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért a rendőrségtől a panaszolt intézkedésről, valamint megküldeni kérte az azzal kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját.

1) A rendőrségi dokumentumok alapján megállapítható, hogy a panaszossal szemben a BRFK panaszos lakóhelye szerinti kerületi rendőrkapitányságának állományába tartozó rendőrök intézkedtek. A helyszínen intézkedő két rendőr a Kerületi Rendőrkapitányság Rendészeti Osztály két r. törzsrőrmestere volt. A panaszos gyanúsított kihallgatását a Kerületi Rendőrkapitányság r. százados készenléti csoportvezetője fogatosította.

2) A BRFK eljáró kerületi rendőrkapitányságának r. alezredes mb. vezetőjének tájékoztató levele az alábbi információkat tartalmazza.

a) A panaszbeadványban megjelölt helyszínen 2017. január 30-án kétszer volt rendőri intézkedés, mindkét esetben azonos járőrpáros (a két r. törzsrőrmester) hajtotta azokat végre. Az első intézkedés a panaszos telefonos bejelentése alapján történt.

12 órakor a Központ ügyelete a kerületi járőröket utasította, hogy menjenek a megadott címre, mivel onnan a panaszos rendőri intézkedést kért. A járőrök 12 óra 17 perckor a helyszínen felvették a kapcsolatot a bejelentővel, aki előadta, életvitelszerűen ott lakik, és a nap folyamán arra lett figyelmes, hogy három személy a lépcsőház bejárati ajtaja mellett lévő csengőt leszerelte. A helyszínen megállapították, hogy a lakóház csengőjét a szerelők a lakóház megbízása alapján újítják. A panaszos az intézkedés során elmondta: nem fogadta el a lakógyűlés határozatát, valamint nem ismerte el a közös képviselő munka megrendeléséhez fűződő jogát.

Az adatgyűjtés során a járőrök meghallgatták a szerelést végző személyeket (N. Gy.-t, N. P.-t, P. A.-t). Megállapították, hogy a szerelők egy Bt. alkalmazottai, akik a kérdéses ingatlan közös képviselőjének megbízása alapján – a többi lakó hozzájárulásával – a kaputelefonos rendszer beszerelését végezték.

A rendőrök megállapították intézkedésük során, hogy a panaszos többször akadályozta a munkálatok elvégzését. Megállapították továbbá, hogy 2016. december 27-én lakógyűlést tartottak, amelyen a lakók megszavazták a kapucsenegős rendszer társasházba való beépítését. Ennek igazolására közgyűlési jegyzőkönyvet is bemutatnak a rendőröknek, mely szerint a lakók jóváhagyták, hogy a beépítési munkálatokat a közös képviselő által megbízott cég fogja elvégezni.

Ezt követően az intézkedő járőrök közölték a panaszossal a megállapításaikat, amire azt válaszolta, hogy tudott a közgyűlésről, mivel kapott meghívót, de ő nem ismeri el a megnevezett személyt közös képviselőnek: szerinte „ál”, illetve önkényesen megválasztott közös képviselő, aki nem gazdálkodik jól a lakóközösség pénzével. A korábban elvégzett lakóház körüli munkálatokkal a képviselő elsikkasztott körülbelül 3 millió forintot a lakóközösségtől (amiből tető, és kapubeálló felújítás

történt). A panaszos közölte azt is, hogy a korábbi közgyűlési határozatok ellen polgári eljárást indított, a perben 2014-ben nyert, amiről felmutatott egy jogerős bírósági határozatot. Kérdésre közölte, azt szeretné, ha a munkások elhagynák a lépcsőház területét, és visszaállítanák a régi csengőjét, valamint nem szeretné, hogy a munkálatokat folytassák.

Az intézkedés során a rendőrök megállapították, hogy bűncselekmény vagy szabálysértés (tettelegesség, dologrongálás) nem történt. Megállapították továbbá, hogy a panaszos egy olyan munka elvégzését akarja megakadályozni, amelyre a lakóközösség és a közös képviselő jogszerű megbízást adott. A helyszínen mind a panaszos, mind a szerelők jogi felvilágosítást kaptak, majd a rendőrök a helyszínt a Központ engedélyével elhagyták.

b) A második rendőri intézkedés indoka az volt, hogy a szerelési munkálatokat végző egyik személy (N. P.) bejelentést tett, így 13 óra 59 perckor a Központ ügyelete utasította a járőröket, hogy menjenek vissza a helyszínre.

A rendőrök 14 óra 15 perckor érkeztek a helyszínre, és az esettel kapcsolatban meghallgatták N. Gy.-t, aki előadta, hogy a rendőrök távozását követően le akarta szigetelni a 12 V-os kábeleket, amik a falból kilógtak a kapucsenő helyén, amikor a panaszos mellé állt, és neki lökte őt a bejárati ajtónak, majd a falra korábban felszerelt kapcsolótáblát kitépte a falból, ami a földre esett.

A panaszost is meghallgatták, aki elmondta, hogy nem követte el a cselekményt. A három személy szidalmazta őt, illetve egyikük (N. P.) az eset során elszakította a kabátját. A rendőri jelentés szerint a kabáton látható sérülés nem volt. A panaszos továbbá azt állította, hogy nem szándékosan zárta be kulccsal a lépcsőház bejárati ajtaját.

Az említett kapcsolódoboz sértetlen állapotban volt, valamint a helyszínen egyéb az eset során keletkezett szemmel látható nyomot, illetve anyagmaradványt nem találtak, és megállapították a rendőrök, hogy a helyszínen kamerás megfigyelő rendszer nincs telepítve.

Ezt követően – mivel a panaszossal szemben bűncselekmény (garázdaság vétsége) gyanúja merült fel, ami miatt személyi szabadságot korlátozó intézkedés végrehajtása vált szükségessé – a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 33. §-ának (1) bekezdés a) pontja alapján elfogták és a Kerületi Rendőrkapitányságra előállították, majd 14 óra 50 perckor sérülés- és panaszmentesen átadták a szolgálatirányító parancsnoknak a további intézkedések lefolytatása céljából.

c) Az első intézkedés célja tehát a panaszos bejelentése alapján a szabálysértés vagy bűncselekmény tényének megállapítása vagy kizárása volt, ami megtörtént. Ahogyan a panaszos beadványa és az intézkedésről készített jelentés is tartalmazza, a rendőrök a helyszínen a panaszos által, illetve a ház lakói által csatolt iratokat is ellenőrizték, ezt követően jutottak arra a megállapításra, hogy sem bűncselekmény, sem szabálysértés nem történt. A helyszínen tapasztaltakat a Központtal egyeztettek, tőle kaptak engedélyt a helyszín elhagyására.

d) A panaszos sérelmére elkövetett bántalmazással, illetve kabátja eltépésével kapcsolatban a tájékoztató levél azt tartalmazza, a panaszos a bántalmazásáról gyanúsítottként sem nyilatkozott, illetve a kabátja elszakításával kapcsolatos állítását a járőrök jelentése cáfolta.

e) A panaszost az előállító helységben helyezték el, és gyanúsított kihallgatásig ott tartózkodott. N. P.-t 15 óra 12 perctől 16 óráig, N. Gy.-t 16 óra 19 perctől 17 óra 1 percig hallgatta ki sértettként a

szolgálatban lévő r. törzsszázlós nő. A panaszos gyanúsítottként történő kihallgatása a tényállás pontos megállapítását követően, 17 óra 39 perc és 18 óra 30 perc között történt, azt egy r. százados hajtotta végre. Ezt követően a panaszos nyilvántartásba vételét végezték el, majd szabadon bocsátották 19 óra 14 perckor.

f) A BRFK eljáró kerületi rendőrkapitánysága a panaszos ellen a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 339. §-ának (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő garázdaság vétségének gyanúja miatt 2017. január 30-án nyomozást rendelt el. A rendelkezésre álló adatok alapján a panaszos megalapozottan gyanúsítható volt azzal, hogy aznap a délutáni órákban a társasházban az ott kaputelefon szerelést végző N. Gy.-t nekilökte a társasház bejárati ajtajának, majd ezt követően a már részben felszerelt kaputelefon házát a falról letépte, illetve a kaputelefon vezetékeit a falból kitepte. A kaputelefon házában rongálódás nem keletkezett.

f) A panaszos feljelentést tett amiatt, hogy a társasház kapucsengőjét három, általa nem ismert személy kicserélte. Állítása szerint a kapucsengőt így megrongálták, neki kára is keletkezett, mivel a kaputelefonon keresztül most őt nem tudják elérni. Ebben a feljelentésben sem esett szó az őt ért bántalmazásról.

A feljelentést a nyomozó hatóság a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 174. §-ának (1) bekezdés a) pontja alapján – figyelemmel a (2) bekezdés rendelkezéseire (mivel a cselekmény nem bűncselekmény) – elutasította. A határozat ellen a feljelentő panasszal élt, amit Budapest illetékes kerületi ügyészsége határozatával elutasított. Indokolásában kifejtette, hogy a nyomozó hatóság helyesen járt el a feljelentés elutasításakor tekintettel arra, hogy rongálás nem valósult meg – az elkövetési magatartás a szerelők részéről nem jogellenes –, illetve, hogy a szerelési munkálatokat a Bt. munkatársai a társasház lakói által megszavazott közgyűlési határozat alapján végezték.

3) A BRFK eljáró kerületi rendőrkapitánysága Bűnügyi Osztály Vizsgálati Alosztályának hivatalos feljegyzése szerint a rendőrség a panaszolt cselekménnyel összefüggésben nem rendelkezik kép- és hangfelvétellel.

4) Az elfogás végrehajtásáról szóló jelentés szerint 2017. január 30-án a r. törzsrőmestereket szolgálatuk ellátása során, 12 órakor a Központ ügyeletese utasította, hogy menjenek a megadott címre, mivel onnan a panaszos rendőri intézkedést kért.

a) A rendőrök 12 óra 17 perckor érkeztek a helyszínre, ahol felvették a kapcsolatot a panaszossal, aki elmondta: aznap arra lett figyelmes, hogy a társasházban három idegen férfi tartózkodik különböző szerszámokkal, és az egyik személy a lépcsőház bejárati ajtaja mellett lévő csengőjét leszerelte. Ezt követően számon kérte a három személyt, hogy mit keresnek felügyelet nélkül a lépcsőházban, és miért rongálták meg a kapucsengőjét, illetőleg a többi lakó csengőjét. Kérdéseire a személyek udvariatlan hangnemben, és több obszcén szó kíséretében elmondták neki, hogy a közös képviselő megbízásából vannak, és felújítás miatt szerelték le a csengőket, mivel a közös képviselő, és a lakók megbízásából új kaputelefonos rendszert szeretnének beépíteni. Ezt követően a panaszos közölte velük, hogy nem szeretne új csengőt, és nem egyezett bele a felújításba, amit az „ál” közös képviselő megrendelt. Többször felszólította őket, hogy fejezzék be a munkálatokat, állítsák vissza a régi csengőjét, és távozzanak a helyszínről. Mivel a három személy ennek nem tett eleget, a panaszos értesítette a rendőrséget. A rendőrök kérdésére a panaszos közölte, hogy az eset során tettlegesség nem történt.

A rendőrök a helyszínen meghallgatták a három személyt (N. Gy.-t, N. P.-t és P. A.-t). N. Gy. közölte, hogy mindhárman a Bt. munkatársai, akiket a társasház közös képviselője bízott meg a kaputelefonos rendszer beszerelésével, mivel a lakók kérték. A közös képviselő és a többi lakó hozzájárulásával, illetve engedélyével tartózkodnak a lépcsőházban, illetőleg végzik a felújítási munkálatokat. A férfi közölte azt is, hogy a panaszos a rendőrök kiérkezéséig többször akadályozta a munkálatok elvégzését (a munkaterület elé állt, illetőleg a hosszabbító elosztóját kihúzta a fő elosztóból, és a főkapcsolót lekapcsolva így megszüntette a munkavégzéshez szükséges áramellátást). A rendőrök kérdésére a munkás elmondta, hogy szóban nem inzultálták a panaszost, illetve tettlegesség nem történt. Az esetről tájékoztatták a közös képviselőt, aki szintén értesítette a rendőrséget.

A munkás által elmondottakat a másik két személy is alátámasztotta, illetve ők is közölték, hogy az eset során tettlegesség nem történt.

Ezt követően a rendőrök meghallgatták a lakóház 1. emeletének 2. ajtószám alatti lakóját (*Balogh Györgynét*), aki elmondta, hogy 2016. december 27-én lakógyűlést tartottak, amikor is a lakók megszavazták a kapucsengős rendszer beépítését a társasházba. Erről közgyűlési jegyzőkönyvet is mutatott, amiben szerepelt, és a lakók jóváhagyták, hogy a beépítési munkálatokat a közös képviselő által megbízott társaság fogja elvégezni. A lakó közölte, hogy a panaszos ezen a lakógyűlésen nem jelent meg, pedig meghívót is kapott.

A rendőrök telefonon felvették a kapcsolatot a közös képviselővel, aki közölte velem, hogy az ő megbízásából vannak ott a munkások a munkálatok elvégzésére.

Ezt követően a rendőrök a panaszost szembesítették a közös képviselő, illetve a meghallgatott lakó által elmondottakkal. A panaszos azt válaszolta, hogy tudott a közgyűlésről, mivel kapott meghívót, de ő nem ismeri el a közös képviselőt. Szerinte „ál”, önkényesen megválasztott képviselő, aki nem gazdálkodik jól a lakóközösség pénzével. Az eddig elvégzett lakóház körüli munkálatokkal a közös képviselő elsikkasztott körülbelül 3 millió forintot a lakóközösségtől (melyből tető, meg kapu beálló felújítás történt). A panaszos közölte azt is, hogy a korábbi közgyűlési határozatok ellen polgári pert indított, amit 2014-ben megnyert, és erről felmutatta a bíróság jogerős határozatát (a határozatot hozó szervet és annak számát a jelentés tartalmazza). A panaszos közölte azt is: azt szeretné, ha a munkások elhagynák a lépcsőház területét, és visszaállítanák a régi csengőjét, ugyanakkor nem szeretné, hogy a munkálatokat folytassák.

Az egyik munkás elmondta, hogy a csengőt már nem lehet visszaszerelni, mivel új vezetékes rendszert építettek be. A munkások közölték, hogy a munkálatokat abbahagyják, majd a helyszínről távoznak.

A rendőrök a jelentésben megjegyezték, hogy a leszerelt csengőket rongálás nélkül, szakszerűen távolították el a munkások, de a kaputelefonos rendszer beépítését – az egyikük elmondása alapján – csak a negyed részéig (a kapcsolótábla felcsavarozásáig) tudták kivitelezni, mivel a panaszos akadályozta őket a további szerelésben.

A fenti megállapításait a rendőrök jelentették a r. százados készenléti csoportvezetőnek, aki utasította őket az írásos jelentéstételre. Az esettel kapcsolatban a felvilágosítást a felek részére megadták a rendőrök, amit tudomásul vettek. A személyeket a körözési rendszerben ellenőrizték, abban nem szerepeltek. Ezt követően a Központ engedélyével a helyszínt elhagyták.

b) 13 óra 59 perckor a Központ ügyelete utasította a rendőröket, hogy menjenek vissza a helyszínre, mivel onnan az egyik munkás (N. P.) kért rendőri segítséget.

14 óra 15 perckor érkeztek a rendőrök a helyszínre. A társasház lépcsőházában állt mindhárom munkás, akik közölték, hogy nem tudnak kijutni a társasházból, mivel a panaszos kulccsal rájuk zárta a bejárati ajtót, és nem engedi ki őket. Ezután megjelent a panaszos, aki az egyik rendőr felszólítására kinyitotta a bejárati ajtót.

Ezt követően az esettel kapcsolatban meghallgatták az egyik munkást (N. Gy.-t), aki közölte, hogy a rendőrök távozását követően még le akarta szigetelni a 12 V-os kábeleket a kapucsengő helyén (amik kilógtak a falból), amikor a panaszos mellé állt, és nekilökte őt a bejárati ajtónak, majd pedig a falra korábban felszerelt kapcsolótáblát kitepte a falból, ami a földre esett. Ezt látván, a fia (N. P.) két kézzel megfogta a panaszos mindkét vállát és próbálta nyugtatni. Ezt követően visszamentek a lépcsőházba, hogy az otthagyt szerszámokat elpakolják, és távozzanak, amikor a panaszos rájuk zárta kulccsal a bejárati ajtót, és nem engedte ki őket a rendőrök kiérkezéséig. A rendőrök kérdésére N. Gy. közölte, hogy az eset során sérülése nem keletkezett, orvosi ellátást nem kér. Továbbá elmondta, hogy az esettel érintett kapcsolódobozban sérülés nem keletkezett, habár ez nem a panaszoson múlt.

Az esettel érintett kapcsolódoboz sértetlen állapotban volt, továbbá a helyszínen egyéb, az eset során keletkezett szemmel látható nyomot, illetve anyagmaradványt nem fedeztek fel a rendőrök. Az esettel érintett kapcsolódobozt elpakolták a gépjárműbe.

A helyszínen kamerás megfigyelő rendszer telepítve nincs.

Az esettel kapcsolatban meghallgatták a rendőrök N. P.-t, aki az édesapja által elmondottakat támasztotta alá. Kérdésre közölte továbbá, hogy édesapját védte, nem ártó szándékkal fogta meg a panaszos vállait, és próbálta őt nyugtatni. Az eset tanúja volt még a harmadik munkás is, aki a másik két személy által elmondottakat támasztotta alá.

A panaszos ezt követően elmondta a rendőröknek, hogy nem követte el a fent elhangzott dolgokat, és nem direkt zárta be kulccsal a lépcsőház bejárati ajtaját. A három személy szidalmazta őt, illetve egyikük (N. P.) az eset során elszakította a kabátját. A rendőrök megjegyezték ezzel összefüggésben, hogy a kabáton látható sérülés nem volt.

A rendőrök az eseményekről értesítették a készenléti csoportvezetőt, aki közölte, hogy a helyszínre szemlebizottság nem fog érkezni. Továbbá utasította a rendőröket, hogy a panaszost az Rtv. 33. §-ának (1) bekezdés a) pontja alapján fogják el, illetve a többi személyt is juttassák el a Kerületi Rendőrkapitányságra a további intézkedések végrehajtása céljából. A rendőrök a panaszost az Rtv. megjelölt rendelkezése alapján elfogták, és 14 óra 50 perckor sérülés- és panasz mentesen átadták a r. törzsszáslós szolgálatirányító parancsnoknak a további intézkedések lefolytatása céljából.

A jelentés szerint 2017. január 30-án 14 óra 15 perckor az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése alapján a panaszost igazoltatták, a 31. § (1) bekezdése szerint átvizsgálták, a 33. § (1) bekezdés a) pontjában foglaltak miatt elfogták. A panaszossal szemben kényszerítő eszközt nem alkalmaztak.

A védelemhez való jog gyakorlására vonatkozó szóbeli közlés a 23/2003. (VI. 24.) BM-IM együttes rendelet 4. §-ának (4) bekezdése alapján 14 óra 16 perckor megtörtént. Az Rtv. 33. §-ának (4)

bekezdése alapján az előállítás okáról szóló tájékoztatót nem adták ki, mert az szóban történt. Az előállítás idejéről szóló igazolást kiadták az Rtv. 33. §-ának (4) bekezdése alapján.

A dokumentum nem tartalmazza az elfogás okának megszűnése és a panaszos szabadon bocsátásának időpontját, azt viszont igen, hogy a rendőrök a panaszossal szemben az általa elkövetett cselekmény miatt büntető feljelentést tettek.

5) A rendőrség nem továbbította a Testület részére az elfogás végrehajtásáról szóló parancsnoki véleményről és kivizsgálásról szóló dokumentumot. A BRFK eljáró kerületi rendőrkapitánysága vezetőjének tájékoztatása szerint ugyanakkor a panaszossal szembeni intézkedések jogszerűek, szakszerűek és arányosak voltak.

6) a) A „Nyilatkozat a fogvatartott élelemmel történő ellátásáról” elnevezésű dokumentum szerint a panaszos az öt órát meghaladó fogvatartása esetére ételmeztést kért. A nyilatkozatot a panaszos nem volt hajlandó aláírni.

b) A „Nyilatkozat az előállított /elővezetett személy előállító helyiségben történő elhelyezéskor a szóbeli tájékoztatás megtörténtéről és megértéséről, a hozzátartozó, egyéb személy értesítéséről és az írásos tájékoztatók átvételéről” elnevezésű dokumentum – amit a panaszos mint fogvatartott aláírt – azt tartalmazza, hogy magyar nyelven tájékoztatást kapott az előállított személyek jogairól és kötelességeiről, jogorvoslati lehetőségeiről, valamint az előállító helyiség rendjéről szóló tájékoztatót, illetve a fogvatartottnak részére a jogorvoslati lehetőségeikről szóló tájékoztatót megkapta. Nyilatkozata szerint gyógyszereket szed, magas vérnyomása van, cukorbeteg, továbbá dohányzik, illetve 5 órát meghaladó fogvatartása esetére a részére adható élelmiszert kérte. Hozzátartozója, illetve egyéb személy kiértesítését nem kérte. A nyilatkozat kitöltésének időpontja 2017. január 30. 15 óra 50 perc.

c) Az őrzési dokumentáció szerint a panaszos rendőrségi objektumba érkezésének időpontja 2017. január 30. 15 óra 30 perc, az előállító helyiségben történő első elhelyezés időpontja 15 óra 50 perc. A ruházataátvizsgálás megtörtént; a panaszos orvosi ellátást nem igényel, gyógyszert kell szednie. Látható sérülése nincs, rendőri bántalmazást nem panaszolt. A panaszos nem ittas, nem bódult, nem agresszív.

A panaszos – az öt órát meghaladó fogvatartása esetére – étkezést kért; az előállítás 5. órája 19 óra 15 perckor telik le. A panaszost 17 óra 35 perckor átvette a kihallgatását végző rendőr, majd visszaérkezett az előállító helyiségbe 19 óra 9 perckor.

Az előállító helyiség végleges elhagyásának időpontja 2017. január 30. 19 óra 14 perc, oka: a szükséges eljárást lefolytatták, az előállítás oka megszűnt.

d) A letéti tárgyakról szóló jegyzék szerint a letétbe helyezett tárgyakat a rendőrség 15 óra 50 perckor vette át és 19 óra 14 perckor adta vissza. A panaszos a dokumentumot aláírta.

7) Az előállítás időtartamáról szóló igazolás szerint – amely egyebek mellett a Testület elérhetőségét is tartalmazza, ugyanakkor a panasz benyújtásának határideje tekintetében az a tájékoztatás szerepel, hogy azt az intézkedéstől / a jogsérelemtől történő tudomásszerzésről számított 30 napon belül lehet a Testülethez előterjeszteni – a panaszossal szemben az Rtv. 33. §-ának (1) bekezdés a) pontja alapján személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítottak a Kerületi Rendőrkapitányság épületében. Kezdeté 2017. január 30. 14 óra 15 perc, vége 19 óra 14 perc. A

panaszosnak a személyi szabadság korlátozásának időtartama alatt sérülése nem keletkezett, panaszja keletkezett. Utóbbihoz kézzel írta oda, hogy „az eljárás lefolytatása ellen, az intézkedés jogszerűségével szemben”.

Az igazolást a panaszos aláírásával tanúsította.

8) A gyanúsított kihallgatásról szóló jegyzőkönyv tanúsága szerint a panaszost 2017. január 30-án 17 óra 39 perctől 18 óra 30 percig hallgatták ki.

A panaszossal közölte a kihallgatást végző r. százados, készenléti csoportvezető, hogy a Be. 179. §-ának (1) bekezdése alapján gyanúsítottként hallgatja ki, mert a rendelkezésre álló adatok szerint 2017. január 30-án a délutáni órákban a társasházban a kaputelefon szerelést végző N. Gy.-t nekilökte a társasház bejárati ajtajának, majd ezt követően a már részben felszerelt kaputelefon házát a falról letépte, illetve a kaputelefon vezetékeit a falból kitepte. A kaputelefon házában rongálódás nem keletkezett. A fentiek alapján a panaszos megalapozottan gyanúsítható egy rendbeli, a Btk. 339. §-ának (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő garázdaság vétségének elkövetésével.

A panaszos a gyanúsítás ténye miatt panaszt tett, nyilatkozata szerint a bűncselekményt nem követte el, és vallomást kívánt tenni.

a) Vallomásában előadta, hogy a társasházzal 2012 óta perben áll, mivel a befizetett közös költségeivel a mai napig nem számoltak el. A Tht. 38. §-ának (3) bekezdése alapján a rendes gazdálkodás körét meghaladó kiadások vállalásához a tulajdonostársak egyhangú határozata szükséges. Ebből kifolyólag pár évvel ezelőtt már kifizettek a lakók 482.125 forintot kaputelefon javítására, annak ellenére, hogy a társasházban 42 éve nincsen kaputelefon és nem is volt.

Ezzel kapcsolatban a panaszos bírósághoz fordult, melynek során a bíróság jogerős ítéletében érvénytelenítette a 2012. október 30. napján hozott 2. számú közgyűlési határozatot (a határozat számát a panaszos megadta), majd pedig érvénytelenítette a 2013. február 21. napján tartott közgyűlés valamennyi határozatát. Mindkét perben az alperes társasházat kötelezték a perköltség megfizetésére, melynek a mai napig nem tett eleget, ezért a panaszos végrehajtást kért a társasházra; ezen perek jelenleg folyamatban vannak.

„Ál” közös képviselőként 2014. szeptember 30-án a közgyűlés tudta nélkül az egyik tulajdonos önhatalmúlag kinevezte az X. Kft.-t közös képviselővé. A panaszos ekkor ismét bírósághoz fordult, és 2015. október 8-án a bíróság ítéletében érvénytelenítette a meghozott összes közgyűlési határozatot. Ebbé beletartozik az is, hogy az X. Kft.-től a társasház OTP Banknál vezetett társasházi folyószámla feletti rendelkezési jogát megvonta.

b) 2017. január 30-án a délelőtti órákban a lakásában fűrógép zaját hallotta a panaszos, ezért lement a bejárati ajtóhoz és látta, hogy három munkás leszerelte a bejárati ajtón kívül elhelyezett és a panaszos lakásához tartozó csengőgombot. Kérte a visszaszerelését, mert nem volt tudomása arról, hogy a közgyűlés olyan határozatot hozott, miszerint minden tulajdonos hozzájárulásával megszüntethető a csengő.

A panaszosnak arról volt tudomása, hogy 2016. december 27. napra egy „ál” közös képviselő, a Kft. nevében az ügyvezető közgyűlést hívott össze. A panaszos megjelent azon és kérte annak igazolását, hogy jogosult-e közgyűlést összehívni, amit azonban nem tudott igazolni. Ennek ellenére, és a

jelenléte ellenére kitagadta a közgyűlésről. A társasház alapító okirata értelmében a közös képviselőnek kötelessége a közgyűlési jegyzőkönyvet 8 napon belül megküldeni. A panaszos erről nem kapott értesítést, valószínűleg nem is készült közgyűlési jegyzőkönyv.

A fentiek alapján kérte a három szerelőtől a megbízási levelüket, hogy a közös képviselő megbízást adott a kapucsengő leszerelésre. A szerelők az ügyvezetőre hivatkoztak, aki azonban nem lehet a társasház közös képviselője, mert a közgyűlés nem választotta meg.

A szerelők nem voltak hajlandók visszaszerelni a csengőgombot, ezért a panaszos felhívta a rendőrséget. Kis idő elteltével megjelent két rendőr járőr, akiknek elmondta panaszát és kérte, hogy intézkedjenek a kapucsengő eredeti állapotának visszaállítására. Ekkor az egyik szerelő kiment az utcára és felnyitotta az egyik kuka tetejét és abból kivette a csengőgombokat és visszahozta a lépcsőházba.

A panaszos véleménye szerint a járőrök nem jártak el szakszerűen, mivel nem győződtek meg arról, hogy a három szerelő a társasházban jogszerűen tartózkodik, és ott jogszerűen végzik a munkát.

A panaszos közölte, hogy amint a szerelők távoznak, feljelentést fog tenni a kerületi rendőrkapitányságon. A szerelők nem hagyták abba a tevékenységüket, ezért a panaszos nem tudta elhagyni a helyszínt. Annyit tett, hogy megállt a bejáratú ajtó külső oldalán, ahol a csengőgombok voltak leszerelés előtt. A szerelők szerint akadályozta a munkájukat, mert nem tudták felszerelni a régi csengőgombok helyére azt a dobozt, ami a kaputelefon működéséhez szükséges. A panaszos azért akarta, hogy fejezzék be a szerelést, mert hiába szerelnék fel másik kaputelefonhoz tartozó jelző jelzőgombokat, a lakásában található hagyományos villanycsengő nem működtethető azzal. A panaszos nem tudja lakását rendeltetésszerűen használni, mert a postás vagy bárki más nem tudja értesíteni, ha vele akar beszélni.

A panaszos vallomásaiban előadta, hogy mielőtt másodjára is kijött volna a rendőrség, a két fiatalabb szerelő trágár szavak kíséretében őt megrángatta, nekinyomták a falnak, illetve megfenyegették, hogy bántalmazni fogják egy későbbi időpontban.

A panaszos becsukta a lépcsőház ajtaját, hogy ne hűljön ki a lépcsőház. Az az ajtó úgy működik, hogy belülről kilinccsel lehet kinyitni az ajtót, kívülről pedig csak kulccsal. Ebből következően a három személy bármikor ki tudott volna menni a lépcsőházból, csak visszajönni nem tudtak volna, ha a becsukódik az ajtó. Amikor megérkeztek a rendőrök, akkor a panaszos a lépcsőházban volt és kinyitotta belülről az ajtót a rendőröknek, hogy be tudjanak menni.

A panaszos kérdésre úgy nyilatkozott, hogy nem lökte meg a szerelési munkát végző személyt, illetve nem tépte le a kaputelefon védő házát a falról, mert az fel sem volt szerelve. A vezetékekhez sem nyúlt, mert azok feszültség alatt vannak. A kötelességét teljesítette, amikor észrevette, hogy három idegen férfi dolgozik a lépcsőházban, akik leszerelték a bejáratú ajtón kívül elhelyezkedő csengőgombját. Mivel nem szerelték vissza és nem biztosították lakásának rendeltetésszerű használatát, a rendőrséghez fordult. A rendőrök nem intézkedtek a jogsértő magatartás megszüntetéséről. A munkát tovább folytatták a szerelők a kérése ellenére, majd kihívták a rendőröket. A rendőrök bemondás alapján elfogadták azt, hogy a szerelők a közös képviselő megbízása alapján dolgoznak a közgyűlés tudta nélkül. A rendőrök ezt követően felszólították a panaszost, hogy behozza a rendőrségre, de az általa elkövetett bűncselekményt nem közölték vele. A rendőrségen megalázták, fogdába zárták, majd ezt követően minden indok nélkül rabosítják.

A panaszos a fentiek alapján kérte, hogy feljelentést tegyen a három idegen személy ellen, akik a hozzájárulása nélkül a lépcsőházukban dolgoztak.

III.

A panaszbeadványban a panaszos kérte, hogy az ellene jogsértő magatartást tanúsító személyeket büntessék meg, és az általa név szerint megjelölt egyik szerelőt hamis vád miatt vonják felelősségre. A beadvány ezen része tekintetében a Testület az alábbiakra hívja fel a figyelmet.

1) Az Rtv. 92. § (1) bekezdése szerint, akinek az Rtv. a IV., V. és VI. Fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést fogadó rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálják el.

A Testület hatáskörébe az Rtv. idézett rendelkezése alapján ugyanakkor kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, melyek az Rtv. IV., V. és VI. Fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (pl. intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség),
- a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (pl. igazoltatás, ruházat-csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés),
- a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (pl. testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás),

esetén van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

2) A lakóházban szerelési munkákat végző személyek cselekményének büntetőjogi megítélésére a bűnügyi hatóság jogosult a hatályos Btk. és Be. rendelkezései alapján. A panaszos egyébként feljelentést is tett, amelyet az ügyészség – bűncselekmény hiányában – határozatával elutasított.

Tekintettel a fentiekben kifejtettekre a Testület – hatáskörének hiányában – nem vizsgálhatta felül a panaszos fentebb említett sérelmét.

IV.

A panaszos sérelmezte azt, hogy a rendőrök a helyszínen nem nyújtottak hathatós segítséget a saját, illetve a társasház tulajdonának megvédése érdekében, illetve a jelzett bántalmazása ellenére nem tettek semmit a rendőrök. Panaszolta továbbá elfogását és előállítását, illetve annak megalázó módját.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – **megállapította, hogy a**

rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való jogát, a IV. cikke szerint személyi szabadsághoz, a XIII. cikkében biztosított tulajdonhoz és a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület elsőként a rendőrség kétszeri intézkedési kötelezettségét vizsgálta.

a) A rendőrök első kiérkezésének előzményét a panaszbeadvány és a rendőrségi iratok egyezően tartalmazzák. A panaszos a társasházban zajra lett figyelmes, és azt tapasztalta, hogy három ismeretlen férfi leszerelik a lakóház kapucsengőit, köztük az övét is. A panaszos kérése ellenére nem tudtak a munkálatokhoz szükséges megbízólevelet felmutatni, illetve kérése ellenére nem szerelték vissza a kapucsengőjét.

A rendőrök második kiérkezésének előzménye tekintetében a panaszbeadvány és a rendőrségi dokumentumok már eltérő adatokat tartalmaznak. A panaszos állítása szerint az egyik szerelő kabátját megragadva nekilökte őt a falnak, trágár kifejezéseket használt, és veréssel fenyegette meg. A rendőrségi dokumentumok szerint ezzel szemben a panaszos akadályozta a munkálatokat, a kapcsolótáblát kitépte a falból, illetve az egyik munkást a falnak lökte.

b) Az Rtv. 1. §-ának (2) bekezdés 1. pontja szerint a rendőrség az Alaptörvényben, az Rtv.-ben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében egyrészt általános bűnügyi nyomozó hatósági jogkört gyakorol, végzi a bűncselekmények megelőzését, megakadályozását és felderítését, valamint a bűncselekményből származó vagyon visszaszerzését.

Az Rtv. 11. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előjárója utasításainak – az Rtv.-ben foglaltak figyelembevételével – engedelmeskedni, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni.

Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő, vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve illet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A Szolgálati Szabályzat 8. §-a továbbá úgy rendelkezik, hogy a rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást.

A bejelentésekben megjelöltekre a Testület álláspontja szerint további jogszabályi rendelkezések hívhatóak fel.

Rongálást követ el az, aki idegen vagyontárgy megsemmisítésével vagy megrongálásával kárt okoz, rongálást követ el. A rongálásnak – értékhatártól, minősítő körülményektől és az eltulajdonított elkövetési tárgytól függően – van szabálysértési (a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a

szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 177. §) és bűncselekményi (Btk. 371. §) alakzata. A Btk. 339. §-ának (1) bekezdése szubszidiárius tényállásként határozza meg a garázdaság bűncselekményét: amennyiben súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, az követi el a bűncselekmény vétségi alakzatát, aki olyan kihívóan közösségellenes, erőszakos magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen.

A Testület a vonatkozó jogszabályhelyek ismertetését követően utal töretlen gyakorlatára, amely szerint valamely cselekmény tényállásszerűségét kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem veheti át a bűnügyi hatóság szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését – akkor, amikor a rendőrség az intézkedés jogalapjaként szándékos bűncselekmény elkövetésén való tettenérésre hivatkozik (a második kiérkezést követően a rendőrség ezt állapította meg) – az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, felmerülhetett-e bármely jogellenes cselekmény elkövetésének olyan fokú gyanúja, amely a rendőrség oldalán intézkedési kötelezettséget keletkeztethetett.

Erre a kérdésre Testület egyértelmű igennel felelt. Az első esetben a panaszos telefonos bejelentése a rongálás, míg a második esetben, a munkás által tett bejelentésben előadottak garázdaság, illetve rongálás – intézkedéshez szükséges, minimális szintű – gyanúját vetette fel.

A Testület megítélése szerint a jogellenes cselekmények elkövetésére vonatkozó telefonos bejelentések bizonyosan olyan körülmények, amely a közrend védelme érdekében az Rtv. idézett 13. §-a alapján intézkedési kötelezettséget keletkeztettek. A Testület megállapítása szerint az intézkedés kezdeményezésével egyik esetben sem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

2) A Testület ezt követően azt vizsgálta, hogy a rendőrség mennyiben tett eleget az intézkedési, illetve segítségnyújtási kötelezettségének.

a) A panaszbeadvány szerint a panaszos a rendőrök első alkalommal történt kiérkezése során segítséget kért a rendőröktől a szerelőkkel szemben. Kérte egyrészt, hogy a rendőrök nézzék meg, milyen megbízási szerződés alapján dolgoznak a helyszínen, másrészt, hogy a közös képviselőt keressék meg a közgyűlési határozat vonatkozó része tekintetében. Harmadrészt azt kérte a panaszos, hogy az önkormányzat jegyzőjétől érdeklődjene a társasházban végzett munkák jogszerűsége tekintetében.

A rendőrségi dokumentumok szerint a helyszínen a rendőrök meghallgatták a panaszost, a szerelőket, megtekintették a panaszos, illetve az egyik lakó által bemutatott iratokat, felvették a kapcsolatot a közös képviselővel, és ezt követően jutottak arra a megállapításra, hogy nem történt sem bűncselekmény, sem szabálysértés, illetve felvilágosítást adtak a feleknek.

Az Rtv. 24. §-a szabályozza a rendőrség segítségnyújtási és felvilágosítás-adási kötelezettségét: a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni. A magánérdekek védelme e törvény alapján csak akkor tartozik a rendőrség hatáskörébe, ha a törvényes védelem az adott körülmények között más módon nem biztosítható (az ultima ratio elve alapján), vagy ha a rendőri segítség nélkül a jog érvényesíthetősége megghiúsulna vagy számottevően megnehezülne. (A segítségnyújtás csak halaszthatatlan szolgálati érdekből tagadható meg, közvetlen életveszély esetén csak akkor, ha a segítségnyújtás miatt több ember élete kerülne közvetlen veszélybe.)

Az első megjelenésük alkalmával a rendőrök feladata az volt, hogy meggyőződjenek a bejelentés megalapozottságáról, azt követően a lehetőségekhez mérten adatgyűjtést végezzenek (meghallgatások), a tényállást tisztázzák, illetve a jelen levőknek a szükséges tájékoztatást megadják. Ez utóbbi körébe az tartozik, hogy közlik: a rendőri intézkedést dokumentálják, illetve hogy a megállapítottak alapján felvetődik-e bűncselekmény vagy szabálysértés gyanúja, illetve hogy polgári jogi viták eldöntése a rendőrség hatáskörén kívül esik, és mely hatósághoz lehet azzal fordulni.

A rendelkezésére álló bizonyítékok egybevetése alapján a Testület úgy ítélte meg, hogy a rendőrség eleget tett intézkedési kötelezettségének: az intézkedő rendőrök meghallgatták mindkét felet, adatgyűjtést végeztek, annak során egy lakót meghallgattak, megtekintették azt a közgyűlési jegyzőkönyvet, amely szerint a társasház lakói megrendelték a munkálatot. A rendőrség felvette a kapcsolatot a közös képviselővel is. A rendőrök az információk alapján kizárták a jogsértés (bűncselekmény, szabálysértés) lehetőségét, illetve felvilágosítást adtak a feleknek (a panaszosnak elmondták, hogy a bírósághoz fordulhat a társasház nem megfelelő működése esetén). A szerelők továbbá közölték, hogy a helyszínt elhagyják.

A Testület megítélése szerint a rendőrök eleget tettek törvényi kötelezettségüknek, azzal nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapjoga.

b) A panaszos állítása szerint a rendőrök első helyszínről való távozását követően az egyik szerelő kabátjánál fogva megragadta őt és nekilökte a falnak, illetve trágár kifejezéseket használt, veréssel fenyegette meg.

A rendőrségi dokumentumok szerint a rendőrök ismét a helyszínre mentek és újra meghallgatták a feleket, amikor is a szerelők a panaszossal ellentétesen nyilatkoztak: arról számoltak be, hogy éppen a panaszos volt az, aki egyiküket a bejárati ajtónak lökte, őket bezárta a lépcsőházba, illetve a kapcsolótáblát is kitépte a falból. Ekkor a rendőrök megtekintették a tárgyakat: a kapcsolódoboz sértetlen volt, illetve a helyszínen nyomot, anyagmaradványt nem találtak, a panaszos kabátja nem volt szakadt. Ekkor szemlebizottságot küldött az ügyelet a helyszínre. Az érintett szerelő továbbá úgy nyilatkozott, hogy orvosi ellátást nem kér. További adatgyűjtést végeztek a rendőrök: megállapították, hogy kamerarendszer nincs telepítve a helyszínen, illetve tanúkutatás keretében a másik két szerelőt is meghallgatták.

A Testület az Rtv. 24. §-ának alkalmazása és a rendelkezésére álló bizonyítékok egybevetése alapján – anélkül, hogy a jogellenes cselekmény megvalósulása kérdésében állást foglalt volna – úgy ítélte meg, hogy a rendőrség eleget tett intézkedési kötelezettségének: az intézkedő rendőrök megfelelően végezték az adatgyűjtést mind az állítólagos rongálási cselekmény, mind a bántalmazás tekintetében. Álláspontja szerint megfelelően intézkedtek a rendőrök, amikor a további intézkedések lefolytatása érdekében minden felet beszállítottak a rendőrségre. **A Testület megállapítása szerint a rendőrség részéről nem valósult meg mulasztás, ezáltal pedig nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.**

A Testület a panasz ezen részével összefüggésben megjegyzi, hogy a panaszos nem sérelmezte azt, hogy őt elfogás után előállították, míg a másik három személy vonatkozásában ezt nem rendelték el. A három, szerelési munkálatot végző személyt is kihallgatták a rendőrségen. A panaszosnak semmilyen jog-, illetve érdeksérelmet nem okoz az, hogy milyen büntetőeljárási minőségben (tanúként vagy gyanúsítottként) hallgatták ki a munkásokat. A panaszbeadvány szempontjából annak van jelentősége, hogy a rendőrség minden eszközzel igyekezett tisztázni a tényállást.

3) A panaszos sérelmezte azt is, hogy a rendőrök nem támogatták őt a saját, illetve a társasház lakóközösségének tulajdonában álló berendezés (kapucsengő) megvédésében.

Az Rtv. 2. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

A Testület a panasz ezen része tekintetében utal az Állásfoglalás IV. rész 1)-2) pontjaiban tett megállapításaira. Álláspontja szerint a rendőrség a rendelkezésre álló adatok birtokában megfelelően intézkedett a helyszínen. Az eredeti állapotot helyreállítani nem lehetett (és a rendőrök által megtekintett közgyűlési határozat értelmében az nem is szolgálta volna a lakók érdekét, tekintettel arra, hogy a lakók a döntés szerint hozzájárultak a szereléshez, a kaputelefon rendszer kiépítéséhez).
A Testület megítélése szerint a rendőri intézkedés nem sértette a panaszos tulajdonhoz való jogát.

4) A Testület vizsgálta a panaszos elfogását, azt követő előállítását, illetve előállítása időtartamát.

a) Az Rtv. 33. § (1) és (2) bekezdése taxatív felsorolja az elfogás, illetve az előállítás okait. A panaszos elfogása és azt követő előállítása valamennyi rendőrségi dokumentum szerint az Rtv. 33. §-ának (1) bekezdés a) pontja alapján történt. A hivatkozott törvényhely szerint a rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt, akit szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten értek. A fenti rendelkezés a rendőrnek nem biztosít mérlegelési lehetőséget: tettenérés esetén kötelező jelleggel írja elő az intézkedés alá vont elfogását, illetve előállítását.

A rendőrség szerint a panaszos a Btk. 339. §-ának (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő garázdaság vétségét követte el. Tekintettel arra, hogy szándékos bűncselekmény elkövetésén tettenérésre hivatkoztak, a Szolgálati Szabályzat 28. §-ának (1) bekezdése alapján a tettenérés helye szerint illetékes szervhez, a BRFK panaszos lakóhelye szerinti Kerületi Rendőrkapitányságra állították elő.

A Testület – az Rtv.-ben rögzített, az Állásfoglalás III. részében hivatkozott hatásköri szabálya alapján – nem jogosult arra, hogy a rendőri intézkedésre okot adó cselekmény büntetőjogi minősítését elvégezze, azt kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. A Testület nem veheti át a bűnügyi hatóság szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését, akkor, amikor a rendőrség az intézkedés alapjaként szándékos bűncselekményen történt tettenérésre hivatkozik, az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki.

A Testület tehát azt vizsgálta, hogy az adott helyen és időben rendelkezésre álló adatok alapján a rendőrök gondolhatták-e azt, hogy a panaszossal szemben felmerül a bűncselekmény elkövetésének gyanúja, illetve a tettenérés. (Amennyiben igen, úgy a rendőri intézkedés akkor is jogszerű lehet, ha utóbb a nyomozás azt állapíthatja meg, hogy az érintett nem követett el bűncselekményt, vagy a bűncselekmény elkövetése nem bizonyítható.)

A hivatkozott elfogási, előállítási okkal kapcsolatban továbbá a Testület az alábbiakat rögzíti. Sem az Rtv., sem a büntető anyagi, illetve eljárási szabályok nem tartalmazzák a „tettenérés” meghatározását, a Testületnek tehát szükséges elvégezni a fogalom elemzését ahhoz, hogy megítélhesse, jelen ügyben alappal hivatkozott-e a rendőrség a tettenérésre, mint kötelező előállítási okra.

A Btk. kommentárja szerint a bírói gyakorlat – a tetten ért tolvaj által az eltulajdonított dolog megtartása érdekében alkalmazott erőszak rabláskénti minősülése kapcsán – a tettenérés fogalmát tágan értelmezi, nem csak a cselekmény véghezvitele közbeni leleplezést érti rajta, hanem megállapíthatónak tartja akkor is, ha a bűncselekmény felfedezése a lopás befejezését jelentő elvétel után, de még az elvétel közben történik. Tettenérésnek minősül a lakásbetörés elkövetőjének a folyamatos üldözés utáni, akár a helyszínről távoli elfogása is, ám a folyamatos üldözés megállapításának feltétele a helyszínről távozó tolvaj folyamatos szemmel tartása és megszakítás nélküli üldözése. Amennyiben a folyamatos üldözés megszakad, nem beszélhetünk tetten ért tolvajról (lásd: Dr. Belovics Ervin – Dr. Molnár Gábor – Dr. Sinku Pál: Büntetőjog. Különös rész. Harmadik, átdolgozott kiadás. HVG-Orac, Budapest, 2003, 587-588. o.).

A Be. 127. §-ának (3) bekezdése szerint a bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt bárki elfoghatja, köteles azonban őt a nyomozó hatóságnak haladéktalanul átadni; ha erre nincs módja, a rendőrséget értesíteni. A Be. kommentárja szerint tettenérésnek minősül, ha az elkövető a cselekményt szemtanú jelenlétében hajtja végre, és őt a szemtanú elfogja, úgyszintén az is, ha az elkövetőt akár a szemtanú, akár a szemtanú felhívása, vagy más körülmény (pl. riasztó észlelése) alapján a szemtanútól különböző személy üldözés során elfogja [Jakucs Tamás (szerk.): Kommentár a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvényhez, 262. oldal].

Mind az anyagi, mind az eljárási törvényekhez fűzött kommentárból kiderül tehát, hogy a tettenérés megállapításához szükséges egyfajta folyamatosság, amely a cselekmény elkövetését az elfogással összekapcsolja. Ezért abban az esetben is, ha az Rtv. tettenérés fogalmát nem csupán a hatóság általi észlelés alapján induló intézkedésekre szorítjuk, szükséges, hogy a tetten ért személy mozgását, cselekvését – akár a szemtanúk, akár az értesítésre megjelenő rendőrök – végig kövessék a cselekmény elkövetésétől kezdve.

A tettenérés további, hasonló jelentőséggel bíró tartalmi elemét magyarázza a 13/2013. számú büntető elvi határozat (EBH 2013. B.13.). A Kúria magyarázata szerint a „Be. 127. § (3) bekezdése a bűnűldözésre jogosult hatóságnak nyújtott civil jogsegély, aminek lényege, hogy az elkövetőt elfogó, visszatartó személy a hatósághoz képest helyzeti előnyben van, viszont törvényileg engedélyezett magatartása fejében sem lesz cselekménye hatósági, hanem megmarad magáncselekménynek. [...] Kétségtelen, hogy az elfogás, visszatartás fizikai ráhatást jelent, éppen ezért különösen vizsgálandó, hogy az irányadó tényállás szerinti történések azokon a kereteken belül maradnak-e, amelyeket a jogalkotó a Be. 127. § (3) bekezdése esetében meghatároz. A tettenérés feltételezi a bűncselekmény észlelését; és ahhoz képest a cselekményt éppen elkövetőnek, az éppen eltávozó elkövetőnek, és az eltávozó elkövető üldözésből való elfogását, ekként visszatartását. Tettenérés alatt értendő, ha a cselekmény az adott személy – a tettenérő – szeme láttára, észlelése mellett történik; olyan fizikai közelségben, amikor reális lehetősége van az elkövetéshez férni, az elkövetőt elérni, az elkövető után eredni. Mindez a forró nyom, az idővesztés nélküli üldözés lehetősége; és éppen ezen alapul a társadalmi elismertsége.”

A Kúria idézett magyarázata alapján megállapítható, hogy a tettenérésnek a folyamatosság, a megszakítás nélküliség mellett szükségszerű eleme az is, hogy annak keretében sor kerüljön az elkövető fizikai ráhatással történő üldözésére, elfogására, visszatartására. Amennyiben az elkövető fentiek szerint leírt nyomon követhetősége megszakad, vagy ha vele szemben nem kerül sor – jellemzően fizikai ráhatással – üldözésre, visszatartásra, úgy tettenérésről nem beszélhetünk.

Minthogy az előállítás az egyik legsúlyosabb jogkorlátozással járó intézkedés, amelyre az Rtv. lehetőséget biztosít a rendőr számára, a Testület álláspontja szerint az ezen intézkedésekre irányadó rendelkezéseket – az Rtv. 2. §-ában foglalt, az emberi méltóság és általánosságban az emberi jogok

védelmével kapcsolatos rendőrségi kötelezettség minél teljesebb érvényesülése érdekében – megszorítóan kell értelmezni, és különös gondossággal kell értékelni, megvalósulnak-e azok a körülmények, amelyeket az Rtv. 33. §-ának (1) bekezdése szerinti – azaz kötelező – szabadságelvonás feltételeként a törvény megfogalmaz.

A panaszbeadvány szerint az egyik munkás a panaszost a kabátjánál fogva a falnak lökte. A panaszos a gyanúsított kihallgatása során azt nyilatkozta, hogy a rendőrök második kiérkezése előtt a két fiatalabb szerelő őt trágár szavak kíséretében megrángatta, nekinyomták a falnak, és egy későbbi időpontban való bántalmazással fenyegették. A rendőrségi dokumentumok szerint a szerelők éppen ennek ellenkezőjéről nyilatkoztak: arról, hogy egyiküket a panaszos a bejárat ajtóhoz nyomta. Az édesapja védelmére kelő fiatalabb szerelő elmondta a helyszínen, hogy a panaszos vállait megfogta és próbálta őt megnyugtatni. A rendőrök további adatgyűjtést folytattak, de kamera felvétel nem állt rendelkezésre.

A Testület, anélkül, hogy panaszos cselekményét megítélné, és minősítené úgy értékelte, hogy a rendőrök az elsődlegesen rendelkezésükre álló adatok alapján indokoltan döntöttek a panaszos elfogásáról, és azt követő előállításáról. A rendelkezésre álló információk alapján megvalósult az Rtv. 33. §-ának (1) bekezdés a) pontja szerinti előállítási ok. A rendőrségi dokumentumok alapján a szándékos bűncselekményt a panaszos szemtanú jelenlétében hajtott végre, ezáltal teljesült a tettenéréshez szükséges „folyamatosság” (a tanúk számot adtak már a helyszínen a rendőröknek a helyszínen a történetekről).

A rendőrök úgy tudták legeredményesebben a tényállást tisztázni, hogy – mivel minden érintett a helyszínen maradt – a rendőrségre szállították őket. A panaszos és a többi érintett mielőbbi kihallgatásával a rendőrség a fennálló gyanút megerősíteni (vagy ellenkezőleg: megdönteni) így tudta. A Testület továbbá úgy értékelte, hogy lakóházban elkövetett, erőszakos bűncselekmény megalapozott gyanúja – az ott lakók mielőbbi megnyugtatása érdekében – kellő indokot teremtett a személyi szabadság elvonásával járó intézkedés fogantatására. A Testület ehelyütt megismétli, hogy – tekintettel arra, hogy a panaszos ezt nem is sérelmezte – semmilyen jog-, illetve érdeksérelmet nem okozott az, hogy milyen büntetőeljárás minőségben (tanúként vagy gyanúsítottként) hallgatták ki a munkásokat.

A Testület megítélése szerint a panaszos előállítása jogszerű és indokolt volt, amellyel a panaszos személyi szabadsághoz való jogát jogszerűen korlátozta a rendőrség.

b) A panaszos előállításának időtartama kapcsán az alábbi megállapításokat tette a Testület.

Az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdése szerint a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal, 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

A Szolgálati Szabályzat 30. §-ának (3) bekezdése rendelkezik az előállítás időtartamáról. Az előállítás a fogvatartott személy szabadon bocsátásáig vagy őrizetbe vételéig, illetve előzetes letartóztatásáig, de legfeljebb az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdésében meghatározott ideig tart.

Az Rtv. említett rendelkezése főszabályként a „szükséges” időt jelöli meg és csak végső korlátként határozza meg a 8 órás időtartamot, amit indokolt esetben, külön alaki feltételek mellett a további 4 órával hosszabbítani lehet. Felhívja a Testület a figyelmet az előállítás intézményének a személyi

szabadságot súlyosan korlátozó jellegére, amelyre értelemszerűen vonatkozik az Rtv. 15. §-ának (1) bekezdésében meghatározott arányossági követelmény is (a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával).

A Testület kifejezetten kérte, hogy a rendőrség tételesen, az időpontok feltüntetésével mellett jelölje meg, hogy a panaszos előállításának időtartama alatt milyen, az ő személyét is érintő eljárási cselekmények. A rendőrségi iratok szerint a panaszos előállítása 2017. január 30-án 14 óra 15 perctől 19 óra 14 percig, azaz közel öt órán keresztül tartott. Ezen időtartam alatt történt meg a helyszínen a felek meghallgatása, adatgyűjtés, majd a panaszos beszállítása, amikor is 14 óra 50 perckor a járőrök átadták a szolgálatirányító parancsnoknak a további intézkedések lefolytatása céljából. A panaszost az előállító helyiségben helyezték el, és gyanúsított kihallgatásig ott tartózkodott. Ezen időtartam alatt elkészítették a szükséges dokumentációt, illetve a szerelőket kihallgatták (15 óra 12 perctől 17 óra 1 percig). A panaszos gyanúsítottként történő kihallgatása ezt követően, 17 óra 39 perc és 18 óra 30 perc között történt, azt követte a panaszos nyilvántartásba vétele, újabb dokumentációk kitöltése.

A Testület megállapítása szerint nem telt el aránytalanul hosszú idő anélkül, hogy a panaszos személyét érintő eljárási cselekményt hajtottak végre. A Testület megítélése szerint az előállítás időtartama az arányosság követelményének megfelelt, azzal nem sérült a személyi szabadsághoz való alapjoga.

A Testület a rendelkezésére álló adatok alapján összességében úgy ítélte meg, hogy a panaszos előállítása jogszerű és indokolt, időtartamát tekintve pedig arányos volt, ami miatt nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga.

5) A panaszos sérelmezte azt, hogy előállítása során elvették tőle a kabátját, övét, iratait, cipőfűzőjét, és „fogdába zárták”.

A rendőrségi dokumentumok szerint az Rtv. 31. §-ának (1) bekezdése alapján a panaszost átvizsgálták. A hivatkozott törvényhely értelmében: akivel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítanak, annak ruházatát a rendőr a támadásra vagy az önveszély okozására alkalmas tárgy elvétele végett, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja. Az 18. §-ának (2) bekezdése értelmében a rendőrség gondoskodik a fogvatartott elhelyezéséről, míg a (3) bekezdés szerint a fogvatartott jogait csak annyiban lehet korlátozni, amennyiben az a szökés vagy elrejtőzés, a bizonyítási eszközök megváltoztatásának vagy megsemmisítésének megakadályozását, újabb bűncselekmény elkövetésének megelőzését, illetőleg az őrzés biztonságát, a fogda rendjének megtartását szolgálja.

A Szolgálati Szabályzat 31. § (2) bekezdése értelmében a fogvatartott tényleges elhelyezése az előállító egységen belül az előállító helyiségben történik. A jogszabályhely (5)-(6) bekezdése szerint továbbá az előállító egységben történő elhelyezést megelőzően a fogvatartott személynél lévő tárgyakról az Rtv. 1. számú mellékletében meghatározott, letéti tárgyakról szóló, 3 példányos jegyzéket kell készíteni. A letétként kezelt fizetőeszközt címletenként és – amennyiben sorszámmal rendelkezik – sorszám szerint, a többi letétként kezelt tárgyat megnevezésük, számuk és egyedi azonosítást lehetővé tevő jellemzők feltüntetésével kell a jegyzékben feltüntetni. A jegyzék eredeti példánya a letét őrzési helyén, a másolati példányok közül egy a fogvatartottnál, egy pedig az átíró tömbben kerül elhelyezésre. A letétként kezelt tárgyak letételkori, valamint megfelelő állapotban történő megőrzéséről az előállító egységet üzemeltető rendőrkapitányság, határrendészeti kirendeltség, rendőrőrs, illetve a kijelölt előállító egység üzemeltetője gondoskodik. Az elhelyezés megszüntetését követően a fogvatartott személy részére a letéti tárgyai átadásra kerülnek. A letéti tárgyak nem igazolt hiányának, megrongálódásának vagy megsemmisülésének okát - jegyzőkönyv

felvételét követő - parancsnoki kivizsgálás keretében kell megállapítani. A Szolgálati Szabályzat 31. §-ának (8) bekezdése kimondja, hogy az előállítás biztonsági követelményeire figyelemmel, valamint az esetleges önkárosítás megelőzése érdekében az előállító helyiségben a fogvatartott saját tulajdonú alsó- és felsőruházatát nadrágszj nélkül, lábbelijét cipőfűző nélkül tarthatja magánál.

A Testület – az Állásfoglalás IV. rész 4) pontjában tett megállapításaival összhangban – arra a következtetésre jutott, hogy a panaszossal szembeni ruházatátvizsgálás indokolt és jogszerű volt, továbbá az előállító helyiségben történő elhelyezés és a panaszos egyes tárgyainak elvétele megfelelt a jogszabályi előírásoknak. A rendőrség intézkedése nem sértette a panaszos az emberi méltósághoz való jogából levezethető személyi integritáshoz való jogát, illetve a tulajdonhoz való jogát.

V.

A Testület az ügy gondos mérlegelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a rendőröknek a kétszeri telefonos bejelentés nyomán intézkedési kötelezettségük keletkezett. A panaszosnak megfelelő segítséget nyújtottak a rendőrök mindkét esetben, ami által nem sérült a tisztességes eljáráshoz való joga, illetve a tulajdonhoz való joga. A panaszos elfogása és azt követő előállítása jogszerűen, indokoltan történt, amely időtartamát tekintve is arányos volt, a személyi szabadsághoz való jogát jogszerűen korlátozta a rendőrség. A panaszos ruházatának átvizsgálása, előállító helyiségben való elhelyezése és annak alkalmával egyes tárgyainak elvétele jogszerűen történt, ami nem sértette az emberi méltósághoz és a tulajdonhoz való jogát.

A fentiek miatt a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést fogantatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2017. július 6.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
előadó testületi tag